

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXIV. évfolyam

Subotica, CSÜTÖRTÖK, 1923 november 8.

305. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délelőtt
TELEFON SZÁM: Kiadóhivatal 8-58, Szerkesztőség 5-10

Előfizetési ár negyedévre 135 dinár

SZERKESZTŐSÉG: Kralja Alexandra-utca 4 szám alatt
Kiadóhivatal: Kralja Alexandra-utca 1 (Lobach-palota)

A presztizs védelme

Mire e sorok kikerülnek a rotációs gépből, már eldőlt az a nagy kérdés, ami most a politikai nyilvánosságot foglalkoztatja. A bolgár kormányhoz intézett demarsban a válasza kiszabott határidő ma éjjel telik le. Ma éjjelig el fog dőlni, hogy az a hirtelen támadt feszültség, mely a két szomszédországot a diplomácia tárgyaló asztalához ültette le, megoldódik-e simán, vagy szükség lesz-e arra, hogy az SHS. királyság megmutassa erejét az általa kívánt megoldás biztos és gyors elérése érdekében.

Nem lehet kétséges, hogy a bolgár kormány válasza meg fog érkezni s hogy ez a válasz kedvező lesz. Az az erő s az a méltóság, amire az SHS. királyság külképviselése az ország követeléseit reá tudja helyezni, nem tevesztheti el hatását annál a kormányánál, melyet nemcsak a még végre nem hajtott békeszerződés rendelkezései hoznak az SHS. királysággal szemben függő helyzetbe, hanem az a múlt, ami után s az a mód, ahogyan az országa feletti hatalmat átvette. Ez a kormány olyan események, olyan követelések hangoztatása közben vette át az imperiumot, amelyek alapos kétséget támaszthattak a szomszédállamokban a békeszerződésekben és nemzetközi megállapodásokban vállalt kötelezettségei lojális és engedelmis teljesítése iránt. Ilyen előzmények után érthető, ha a kétség minden pelyhe mázsákat nyom s a gyanu minden árnyéka sötét itéletté formálódik. A mai európai közszelvényben kedvező talajra találtak azok a törekvések, amelyek a puccsal megszerzett hatalom elismertetését sürgették. De akár milyen jobbra tolódt is az európai politika iránya, azt még sem lehet feltételezni, hogy a szomszédállamok veszélyeztetett vagy megsértett érdekeiket esetleges szimpátiájuknak alárendeljék. Főként akkor, ha ennek a szimpátiának előfeltételei is hiányoznak.

Az kétségtelen, hogy az a sérelem, ami Szófiában az SHS. királyság képviselőjét érte, nem az ő személyes sérelme. Azok a kik megtámadták, akik bántalmazni akarták, az ő személyén keresztül az SHS. királyságot akarták bántalmazni s azoknak a jelszavaknak akarták a könnyen fellázítható, mert kritikátlan tömegek előtt népszerűséget kicsarolni, melyek a belső zavarokat, a belső problémák megoldatlanságát a kifelé való gyűlölet fölkelésével akarják elfeledtetni.

Az SHS. királyság azonban nem tűrheti azt, hogy államhatalma méltóságán, nemzetközi tekinté-

lyén, szuverenitásának presztizsén megtorlatlanul sérelmet ejtsenek. A megtorlatlan presztizs-sérelem érdeksérelem szül, a megtorlatlan érdeksérelem pedig komoly fenyegetést. Az a hatalom, amelyiknek módjában áll az ország sértettségét és tekintélyének csorbíthatatlanságát biztosítani, nem várhatja meg, míg a tekintély csorbája komoly érdeksérelemmé lobosodik el. Akinek ereje van, méltósága és tekintélye is van, az az állam, melyik méltóságát és tekintélyét nem védi, erejének fogyatkozásáról tesz ország-világ előtt tanuságot.

Az SHS. királyság kormánya tehát nem térhet ki az elől a kényszerűség elől, hogy méltósággal, de eréllyel elégtételt követeljen. Bulgária kormánya viszont, ha csak nem akarja elhagyni

a józan megfontolás talaját, nem térhet ki az elől a kényszerűség elől, hogy elégtételt adjon. A két ország között ugyanis sokkal több a surlódási felület, mint az érintkezési pont. Ezen az állapoton — a *sacro egoismo* legalább azt követeli — annak az országnak kell a változtatást kezdeményezni, melynek nagyobb érdeke fűződik hozzá. A két ország gazdasági, politikai helyzete s a konszolidációban való előrelépés különbsége Bulgáriára parancsolják rá a közlekedés keresését. S mivel az önérdék mégis csak súlyosabb, mint a legromantikusabb jelszó s legfellelzhetőbb frázis, minden remény megvan arra, hogy a bolgár kormány engedelmessé fog annak, amit tőle Beograd kíván s amire a viszonyok kényszerítik.

A bolgár kormány teljesítette a demars követeléseit

A jugoszláv zászló előtti tiszteletadás és a sajnálkozást kifejező diplomáciai látogatások szerdán délelőtt már megtörténtek

Beogradból jelentik: Amint előrelátható volt, a bolgár kormány elfogadta a jugoszláv kormány jegyzékben foglalt követeléseit. Mint a Bolgár Távirati Ügynökség Szófiából hivatalosan jelenti, a bolgár kormány jegyzékében, amelyet november 6-án este 6 órakor adott át Rakics szófiái jugoszláv követnek

elfogadta azokat a követeléseket, amelyeket a jugoszláv kormány jegyzéke tartalmazott a *Krstics* attasé ellen elkövetett merénylet ügyében.

Beogradban a külügyminisztérium sajtóosztálya szerdán délelőtt a következő jelentést adta ki a jegyzékben foglalt követelések elfogadásáról:

„Tegnap délután hat órakor a szófiái királyi követ megkapta a bolgár kormány jegyzékét, amelyben az értesíti a királyi követet, hogy

a bolgár kormány teljesíteni fogja a jegyzék első három pontját

és hogy szerdán délelőtt 10 órakor egy 250 főből álló bolgár katonai osztag tisztelegni fog zászlójuk előtt a szófiái követség épülete előtt. Ugyancsak szerdán délelőtt tizenegy órakor

a bolgár kormány elnöke személyesen fejezi ki sajnálkozását a szófiái királyi követ előtt.

katonai kiküldöttünk *Krstics* vezérkari alezredes ellen elkövetett merénylet, illetőleg a gyilkossági kísérlet miatt és ugyanakkor a bolgár hadügyminiszter a katonai attasé előtt fejezi ki sajnálkozását.

Az esti órákban a külügymi-

nisztériumhoz érkezett hivatalos jelentés szerint

ugy a katonai tiszteletadás, mint a látogatások minden incidens nélkül lefolytak.

Beogradban a bolgár kormány lépése megnyugtatót keltett, de a lapok hangsúlyozzák, hogy a bolgár kormány legfontosabb kötelessége még hátra van: a bűnösöket és a felbujtókat ki kell nyomozni és teljes szigorral meg kell őket büntetni.

Krstics vezérkari alezredes, szófiái katonai attasé egyébként a szófiái „*Atro*” című lapban nyilatkozott megtámadásáról és miután annak részleteit elmondja, a következőket fűzi hozzá:

— Nem engedhetem meg, hogy az esetet közönséges beüresi esetre vezessék vissza, de azt sem hiszem, hogy a merénylet a macedónok műve, mert azok nem használtak volna régi rendszerű, rossz állapotban lévő revolvereket. Én inkább arra a véleményre hajlok, amelyet *Russev* belügyminiszter is képvisel, hogy a támadás inkább rosszszerencés emberek műve, akik a két ország viszonyának a javulását és a jugoszláv-bolgár vegyes bizottság működésének kielégítő eredményeit látván, módot és eszközt kerestek arra, hogy megakadályozzák az SHS. királyság és Bulgária közti jóviszony megalapozását.

Késő esti beogradi jelentés szerint a minisztertanács szerda esti ülésén *Ninesics* külügyminiszter jelentést tett a bolgár kormány válaszáról, amely mindenben teljesíti a kormány követeléseit és

igy, amint ez előrelátható volt, a bolgár kormány elfogadja a jegyzék 4. és 5. pontjának teljesítését is.

A kormány meglepéssel vette tudomásul a külügyminiszter jelentését és elhatározta, hogy a szófiái jugoszláv-bolgár vegyes bizottság újból megkezdje működését.

Bizottságok munkája

Nagyban folyik a parlament munkájának előkészítése

Beogradból jelentik: A parlamenti albizottságok szerdán tovább folytatták munkájukat. Ülést tartott a pénzügyi bizottság mindhárom albizottsága, valamint a törvényhozási bizottságnak a bíróságok szervezéséről szóló javaslatot tárgyaló albizottsága is.

Az ülés után *Pesics* igazságügyminiszter kijelentette, hogy az a bizottság fejt ki a legeredményesebb munkát és nem pártérdekeket, hanem az igazságszolgáltatás érdekeit tartja szem előtt.

A költségvetést tárgyaló bizottságok közül a hadügyminisztérium költségvetését tárgyaló bizottság munkáját befejezte és a tengerészetre előirányzott költségvetést változatlanul elfogadta. Azonkívül rezolúciót fogadott el, amely szerint a tengerészeti kiadások fölemelését javasolja a plénumnak.

A második albizottság a szociálpolitikai minisztérium költségvetését tárgyalta. A javaslatban több változás történt, így a minisztérium egyes osztályait összevonták és így lényegesen csökkentették a minisztérium személyes kiadásait.

Az ülésen nagy vita fejlődött ki a kivándorlási osztály működése miatt. Az ellenzék támadta *Krisztán Edvin* volt képviselőt, aki Amerikában a kivándorlási ügyeket intézi. *Peles* miniszter a támadásokra kijelentette, hogy *Krisztán* működéséről mit sem tud, mert nem kap tőle jelentéseket.

A harmadik bizottság a kereskedelem és iparügyi minisztérium költségvetését tárgyalta, amelyet kisebb változtatásokkal elfogadott.

A kormány szerdán este minisztertanácsot tartott, amelyen a külpolitikai kérdéseken kívül foglalkozott az Amerikával szemben fennálló függő adósságok kérdésével és elhatározta, hogy azt rendezni fogja. A kormány a fizetési módokat megbeszélése céljából külön bizottságot küld Amerikába és ennek a bizottságnak tagjai: *dr. Nedelykovics Milán* szuboticai egyetemi tanár, *Gyurics dr.*, a jövételi bizottság jugoszláv delegációjának vezetője és Jugoszláviának amerikai tiszteletbeli konzulja.

A bunyevác-párt

elégedetlen tagjai ki akarnak lépni
A ljubljani klerikális pártkongresszus határozatának hatása

A klerikális párt ljubljani országos kongresszusa — mint már tegnap jelentettük — úgy döntött, hogy a párt folytatja eddigi politikáját s nem változtat a parlamentben követett magatartásán. Ezzel eldőlt a subotici bunyevác-sokácpárt politikájának a sorsa is.

A bunyevác-sokácpárt egyrésztben nem keltett osztatlan meglepetést a klerikálisok országos kongresszusának határozata. A bunyevác-párt vezetősége ugyan teljesen azonosítja magát ezzel a döntéssel, de a bunyevác-sokácpártnak az a frakciója, amely a radikális párttal való megegyezés szükségességét hirdeti, nincs megelégedve ezzel a határozattal sem és a párt részéről egyre erősebben sürgetik a radikálisokhoz való közeledést.

Erről az akciónál beavatott forrásból a következő információkat kaptuk:

A bunyevác-sokácpárt disszidens csoportja, amely nagyon közel áll a radikális pártban tömörült bunyevác-gazdacsoporthoz, már régebben nem hivatalos jellegű informatív megbeszéléseket folytat a radikális párt néhány vezetőjével, a megegyezés lehetőségéről. Ezeket a megbeszéléseket a radikális párt részéről inkább azok vesznek részt, akik a bunyevácokkal való megegyezést a radikális pártban belül is sürgetik. Ezeket az — eddig még — magánjellegű megbeszéléseken sikerült is már megállapodni az együttműködés alapja tekintetében. Ezt a megállapodást természetesen még egyik érdekelt párt sem hagyta jóvá, azonban hajlandóság mutatkozik mindegyik pártban a békés megegyezésre.

A bunyevác-sokácpártban állandóan erősödik az a mozgalom, amely a föderalista pártoktól való függetlenítést és a radikális párttal való megegyezést tűzte ki céljául és ezért a pártvezetőség tart attól, hogy — a

ljubljani határozat után, amely a további ellenzéki magatartás mellett döntött — a pártban súlyosabb komplikációk állhatnak be és az elégedetlenek csatlakoznak a radikálisokhoz. A pártvezetőség azonban kitart eddigi politikájára és a klerikális párt

országos kongresszusának határozata mellett, bár maga is szívesen venné a radikális párttal való megegyezést, amelynek egyelőre főképpen a közigazgatási kérdésekben leálló ellentétet képezik a legsúlyosabb akadályát.

A subotici Lloyd görögországi utjának politikai eredményei

Délszerbiában és Görögországban politikai jelentőséget tulajdonítanak a vajdasági hereskedők látogatásának

A gazdasági kereskedelmi és ipari viszonyok tanulmányozása és gazdasági kapcsolatok létesítése volt az eredeti célja a subotici Kereskedők és Gyárosok Egyesülete által rendezett délszerbiai és görögországi kirándulásnak. A két heti tanulmányút, — amely vasárnap ért véget, — e tekintetben teljes eredménnyel járt és a kiránduló társaság gyáros és kereskedő tagjai máris megbízást kaptak Nisben, Leszkovácon, Szkopljében éppugy, mint Szalonikiben és Athénben is a Vajdaságban termelt és gyártott cikkek szállítására.

A kétheti út során azonban mindenütt, ahol a suboticiak társasága megfordult, a hatóságok és a lakosság reprezentánsai kiemelték a látogatás politikai fontosságát és rámutattak arra, hogy ez az út jelentős lépésnek tekinthető a Vajdaság és Szerbia lakosságának egymásmegismerése tekintetében.

A subotici Lloyd tagjait Délszerbiában mindenütt üdvözlésnek tekintették, akik először látták szükségét annak, hogy az országnak tőlük távol eső városait, azoknak lakosságát és az ottani viszonyokat megismerjék. Éppen ezért, mint a kirándulás új területének lakóit, mint első látogatókat, mindenütt, Nisben, Leszkovácon éppugy, mint Szkopljében, példátlan előzékenységgel fogadták. Valamennyi városban a kereskedők és gyárosok egyesületei, a kereskedelmi és iparkamarák vezetőségei fogadták a vendégeket

és a vendéglátás ünnepélyességét bankettekkel emelték.

A tanulmányút során meg lehetett állapítani, hogy a Vajdaság lakossága előtt teljesen ismeretlenek a kirándulás déli részének viszonyai, a lakosság életmódja, a gazdasági helyzet, az ipar, a kereskedelem, sőt az ottani mezőgazdasági termények, gyáripari termékek tekintetében tájékozatlan, az ország északi területeinek lakossága. Éppen így Délszerbia számára is terra incognita a Vajdaság.

Nisben a suboticiak tiszteletére rendezett bankett alkalmával először Cvetkovics Dragisa nisi polgármester fejtette ki a két egymástól távol eső országrész polgári köztülegbe ment találkozás politikai jelentőségét. Leszkovácon a déli társaság alkalmával Ratalovics Zsivojin volt erdő- és bányaiügyi miniszter szintén ugyanebből a szempontból fejtette ki a tanulmányút fontosságát a déli társaság alkalmával elmondott beszédében. A leszkováci esti banketten a leszkováci kereskedők és gyárosok egyesületének reprezentánsai szívesen fogadták Eisler Zsigmond magyar nyelvű beszédét is és a leszkováciak szónokai beszédükben örömlöknek adatai kifejezést, hogy e látogatás az első pozitív lépés abban az irányban, hogy az ország különböző részeinek lakossága nemzetiségre való tekintet nélkül megismerje egymást és egymásra találjon. A szkopljei banketten elhangzott beszédnek is

ugyanaz volt a tartalma.

A fehér asztalnál elhangzott beszédeken kívül a barátság és megismerés szándékának határozott jelenségeit lehetett megállapítani abban a szinte példátlanul jóindulatú és meleg fogadtatásban, amellyel a suboticiakat a délszerbiai városokban fogadták. A magánbeszélgetések során is mindenütt kijelentették, hogy Szerbia lakossága nem ismeri a nemzetiségi különbséget az ország polgárai közt és ekkor minden erőszakos, nemzetiségi tekintetben tett megkülönböztetést, ami csak széthuzást és viszályt idézhet elő az ország különböző részei és azok lakossága közt. Egyöntetűen elítélték azokat a jelenségeket, amelyek a hazafiasság jelszavával a Vajdaságban a nemzetiségek ellen történnek és amelyekről Szerbiában csak a beogradi lapokból értesültek.

— A szerb nép emberszeretettel, — mondták, — nem fér össze a testvérharc, a gyűlölet. A szerbek lelkiületéről látogatásuk alkalmával itt a helyszínen meggyőződhetek és láthatják, hogy az állam másnyelvű lakosait is egyenrangú polgároknak tekintjük. Az itt tapasztaltakból megállapíthatják azt, hogy teljesen ösztönös a tiltakozásunk az elhibázott akciók ellen, bármilyen hazafias címek és jelszavak alatt létesített egyesületek őrve alatt is történjenek is azok. Kétségbe kell vonnunk, hogy valóban szerbek azok, akik a szerb nemzet felé hoz méltatlan módon viselkednek, mert a mi évszázados küzdelmeink, melyeket elnyomóink ellen, felszabadulásunkért folytattunk, nem engedik meg az okatlan nemzeti türelmetlenséget a mi államunkban élő másnyelvű polgárokkal szemben.

A subotici kereskedők és gyárosok utjának nagyobb súlyt adott Pietkovics Andrács főispán jelenléte is és azok a magasnívójú beszédek, amelyeket minden alkalommal Manojlovics Vladisláv dr. a Lloyd elnöke és a kiránduló társaság reprezentánsa elmondott és amelyekben a kereskedelmi kapcsolatokon kívül a különös megismerés fontosságát

Öreg ijjasok csillaga

Írta: Kilián Zoltán

Berencs fia Simon sokkoppás sátrán meglíbbent a lóbortakaró. Ezüstös ragyogásban kacintott be a résen a kinti világ s Berencs fia Simon egyszerre felugrott a nyugvóbórról. Nyújtózott, nagyot, beleremegőn, aztán belerugott a lóbórbé. Kiállt a sátra elé.

Nagy, messzivilágot látott be onnan Berencs fia Simon. Mérheterlen, beláthatatlan fekete-kékség alatt a hosszú, széles, kerek fekete, a föld... Ez az orosz föld, melyre im idejöttek annyian magyarok; s amely sík, sík végtelenül s füve, vize nem idegen.

Ezt nézte Berencs fia Simon saszeeme végig azon a tájon és bár e világ minden bizonyosságával tudta, nem járt sohasem erre, beleremegett a puha levegőbe.

— Igaz? Látomás? Valóság? ... Valakim, valamim járt erre, élt ezen a mezőn ...

Megdörzsölte szemét.

— Asszonykodás! Álom ez, álmodtam az elébb ...

Megigazította kardja övét, süvegét behuzta a szemébe. Különös volt ez a nyughatatlansága, irtózott menni, hadakozni erre és errébb, egyre keletre; nem félt s bár nem egy favárat, sár-katonafélszket egymaga kihányt, borzadt attól, hogy itt valamihez nyuljon ...

Ragyogott az ég. Az »Öreg ijjasok csillaga« ott állt, napkelet felé s benne a nyíl nyugatnak mutatott. Az »Asszonyszeme« csillag tündöklött arra, szikrázott és hívogatott igen.

Berencs fia Simon megszédült egy

kicsikét. És ekkor, mik behunyódott szédültében a szeme, összeszaladt mind-mind az ég csillagai. Mire kinyitott Simon ur kemény tekintete előtt ujra az ut, vágatott már az a sok csillag, porzott fényszikráktól az ég. Mentek el innen, mind arra, ahol az elébb az »Asszony szeme« állott.

Az »Asszony szeme« szaladt legelőre. A »Dalosszavak csillaga« allgallig messzire tőte, éppen a nyomában; a »Szeretők«, »Táltosok«, »Halott vitézek« csillaga mind szállt, szállt utánuk, még az »Öreg ijjasok«-é is ...

Berencs fia Simont archa csapta a nyugati szellő. Felhőrdült rá s tisztán hallotta, felhőrdült a lova is.

Érte szaladt. Megvőregette a nyakát s már rajta állt a remegő hátán. Az égre tekintett most Simon ur s felnyerített a paripa is. De ekkor a csillagok visszaszaladtak már, mind ott volt a helyén s békés fényzavuk egyet-egyét, ha hunyorgott ...

Berencs fia Simon ur megszorította térdével a paripát. Ugy elrepült az a bámuló örök előtt, hogy ijedtékben hétszer is összekeverték a Miatyánkot a fekete lovat elverő monddókkal.

Dobogott a pata alatt a föld. Simon ur Keletnek futott a lovával, neki Kijevnek, hol holnap léssen az ostrom s ahol a szalma, meg a favarak holnap ilyenkor üszkösön takarnak halottrapörkölt embereket. Messziről félfénylött olykor a folyó; Simon ur ugy találta, a Duna s a föld dobogása a Berencs falvaié ...

Már régen futott így Simon ur. Közel volt az idegen város s előtte itt is, ott is egy-egy vályogos, szal-

más jobbágyverem. Berencs fia Simon megállt. Elkaptott hangot vélt csengeni az iram szelében s tisztán hallani akarta ezt.

Nem csalódott vitéz Simon ur. Egy izlukkából, fedeles veremből jött az a hang. Simon ur leszállt a lováról, odalopódzott. Zsirba dugott bélgyenge világánál ült ott egy szőke nagy asszony s ez dalolt szomoruan; fá derekába vajt lyukba ott szendergett előtte a poronty.

Berencs fia Simon végighuzta süvege alatt a tenyerét. Hallgatta a dalt és észre nem vette, hogy a sok csillag megint egybeszaladt. Hogy is láthatta volna Simon comes, mikor elhártyásodott a szeme s az a dal csak szólt, csak szomoruan ...

Nyerített a paripa. Simon ur megázta magát. Már tiszta volt a szeme s ekkor nagyot kiáltott:

— Mit keresek én itt?!

Az az együgyű, szomorú dal rögtön elhalt erre. Még együgyűbb hang szállt ki abból a veremből, a faderék vájásából jött és megmentette a vermet, a sok szalma, favárat, Kijevet.

Mert erre a hangra már vágatott Berencs fia Simon ur s vágatott a csillagok is Nyugatnak.

Keleten pedig jött már a világ ura. A Nap, Frissen szaladt előre mind az égi lakó, Szeretők, Táltosok, Vitézek csillaga és baktatót szapora iramban az Öreg ijjasok csillaga is.

De megállt, mielőtt lebukott. Halványult, de bölcs volt a ragyogása s tyila minden melegségével mutatott arra messzire, az Asszony szemé felé ...

Megállott Berencs fia Simon ur is. Derével intett az Öreg ijjasok tüntnyoma után és megfordult.

Szőke tűzerejével már besugarazta az Ur. Simon ur minden erét beszaladta ez az erő és soha még, soha még nem értette meg így magába nézni nem engedő, örökegy Urunk szavát.

— Nyugatra, vissza, ahova küldtelek egyszer már, én keleti fiam! Nézz belém, — ez egyszer büntetlenül, — én is nyugatra küldöm öröké magamat!

Berencs fia Simon ur megértette a világot. Már tudta, hogy éjszaka, abban a veremben is a Nap szava dalolt s tudta, hogy neki is, minden orosz földre jutott magyarnak is van egy parancsa, a maga napja ...

Már vágatott ismét Berencs fia Simon ur, a comes ... Egyenest be a táborba, István király ur sátra elébe. És ott, országnagyok, vitézlők, minden magyarok előtt levágta híres, sastollas süvegét a király ur előtt.

— Elég volt, király ur! Nem megyünk már keletre! Nem kell nekünk se Kijev, se Gács! Hazamegyünk! Haza, Nyugatra!

És ekkor országnagyok, vitézlők és csak a parancsot követő együgyű hadi magyarok mind földreacsapták süvegüket István király ur, Kijev ostromlója előtt.

— Király ur, se Kijev, se Gács! Hazamegyünk!

Mert ebben a percben minden magyarnak felragyogott az Öreg ijjasok drága nyila.

Csak a király ur, István átkozta, s szidta lázítónak a comes, Berencs fia Simon. Mindent megértő, mindent elérő szőke tűzerejével azért őt is besugarazta a Nap.

Is kiemelte.

Görögországban, Szalonikiben és Athénben az ottani politikai hatóságok képviselői tüntető szívélyességgel fogadták a S. H. S. királyság polgárainak látogatását.

A szalonikiai görög kereskedelmi kamara, a pireusi és athéni kereskedelmi kamarák az ünneplések, fogadtatások és bankettek alkalmával a jugoszláv-görög kereskedelmi és gazdasági kapcsolatok intenzívebbé tételének szükségességét hangsúlyozták.

Lambros Arisztid, Szaloniki Görög-Macedonia és Thrácia fő kormányzója a szubotici kirándulók fogadása alkalmával a jugoszláv-görög szövetségi kapcsolatra mutatót rá.

— Azt akarjuk, — mondotta, — hogy a Szerb, Horvát és Szlovén királyság polgárai otthon érezzék nálunk magukat. Itt önök nem vendégek, itt otthon vannak és e látogatás alkalmával meggyőződhetnek Görögországnak az önök hazája iránt érzett barátságáról. Ennek a látogatásnak gazdasági és politikai tekintetben is jó hatása lesz a két ország egymás közötti viszonyára, mert közös érdekünk, hogy gazdasági és politikai tekintetben együttműködhessünk közös célunkért: a balkáni népek önállóságáért, azért, hogy a Balkán államai egy gazdasági, mint politikai tekintetben viszonyterhessék függetlenségüket.

Faleron fürdőhelyen, az Aktaion szállóban tartott banketten Hadzsi-kiriakosz görög kereskedelmi miniszter felköszöntőjében azt hangsúlyozta, hogy a szubotici kereskedők látogatása erősebbé teszi azokat a szálakat, amely a két állam polgárságát gazdasági és politikai tekintetben összekapcsolja és elősegíti a két szomszédos balkáni államnak függetlensége visszaszerzéséért folytatott küzdelmét.

Gonathasz miniszteremök, aki a »Bácsmegyei Napló« munkatársa előtt említette, hogy tudomása van a jugoszláviai kereskedők látogatásáról, szintén annak a kívánságának adott kifejezést, hogy az út a közgazdasági és politikai kapcsolatok megteremtése tekintetében eredménnyel járjon és elősegítse a balkán államok együttműködését.

Mind e kijelentéseken kívül közölték a meglátogatott városok kereskedelmi és ipari reprezentánsai, hogy a kölcsönös megismerés kedvéért és a jó gazdasági és politikai kapcsolatok fokozása céljából a legközelebbi időn belül ők is eljönnek a Vajdaságba és Szuboticiára.

A horgosi

Kárász-uradalmon fogják letelepíteni

a Battonya-pusztai földnélkülieket

A magyarországi optáltak letelepítésének ügyében — mint értesülünk — fordulat állott be. A repatriáltak, akiket legelőször a délszerbiai Opce-Poljera telepítettek, tudvalevően nem maradtak meg a kijelölt helyen, mert részben a klíma, részben az a föld, amit részükre kiutaltak, nem volt számukra megfelelő. A kormány, amelytől azt kérték, hogy Bánáiban vagy Baranyában utaljanak ki nekik földet, saját kérésükre visszahívta őket Novisadra és ideiglenesen — addig, míg végleges elhelyezésükről nem történik gondoskodás — a Novisad melletti községben helyezte el őket. Több hónapig vártak itt türelmesen a repatriáltak a kormány igéretére, mielőtt megúvnán a hosszú várakozást, a szakokban küldött leveleket mevesztették a királyhoz, akit megkértek, hasson oda, hogy a kormány részükre Bánáiban, vagy Baranyában osszon ki földet.

A deputációznak úgy látszik meg lett az eredménye, mert a kormány, mint Beogradból jelentik, elhatározta, hogy a százötven battonyai szerb repatriált családot a Horgos melletti Kárász-pusztán fogja letelepíteni. A főbirtokot, amely jelenleg székvesztum alatt áll, le-

foglalják az agrárreform céljaira és kisebb parcellákban kiosztják a battonyaiak között. Az agrárreform-miniszter erre vonatkozóan rövidesen kiadja a rendeletet, amely után a repatriáltak letelepítését azonnal a repatriáltak letelepítését, akik erre régóta várnak, azonnal megkezdik.

A pénzügyminiszter az inflációs politika ellen

Miniszteri exozé a Narodna Banka igazgatósági ülésén

Beogradból jelentik: A Nemzeti Bank igazgató-tanácsa kedden plenáris ülést tartott, amelyen a defláció és infláció kérdéseivel foglalkoztak.

Kulmer Miroslav igazgatósági tag beszámolt arról a tanácskozásról, amelyet október 25-én Zagrebben tartottak meg a zagrebi, ljubljani és sarajevói nagybankok képviselői. Ez a konferencia azt határozta, hogy a Narodna Bankától 500 millió dinár értékű új bankjegyet forgalomba bocsátását fogja követelni rövidlejáratú kereskedelmi váltók ellenében. A zagrebi pénzügyminiszter véleményét Kulmer gróf is megátváltette.

Sztojadinovic pénzügyminiszter több mint egy óráig tartó beszédében válszolt Kulmer javaslatára. Beszédében kifejtette, hogy a zagrebi ajánlat megint az infláció újára való ráterést jelentené. Az infláció azonban károsra vezet, mint Németországban és Ausztriában. Az infláció váltógót és drága kamatlábát eredményez.

A külföldi tőke tekintetében a kormány gondot fog fordítani arra, hogy az az állami hatóságok teljes védelmét élvezze. Hozzátette azonban a miniszter, hogy szívesebben fogadja azt a tőkét, amely az országgal politikai ba-

rátságban levő vagy semleges országokból származik.

Az inflációra való áttérés nagy megrázkódtatással járna és az iparnak sem válna hasznára. A defláció ugyan emeli a közönség vásárló erejét és így az iparra is kedvezően hat vissza. Igaz, hogy az ipar elesik a valuta áreséséből származó haszontól, azonban a kliensek száma nő.

Tiltakozott a miniszter azok ellen a állítások ellen is, mintha az állam nem fizetné meg a tartozásait. Ez régebben ugyan úgy volt, most azonban nem csak a régi számlákat egyenlítette ki, hanem a folyó tartozásokat is rendszeresen fizeti. Ami késedelem előfordul, az csak az adminisztráció lassúságából vagy ciszárolási differenciákból származik. Más oka ennek nem is lehet.

Szavcsics Milos a miniszter érvei dacára is követelte a bankjegy forgalom növelését.

Protics Dragutin bankkormányzó viszont az infláció ellen beszélt.

Kojics kereskedelmi miniszter rövid felszólalásában csatlakozott a pénzügyminiszter véleményéhez, mire a bizottság határozatot hozott, mely szerint nem változtat a bankjegyek eddigi kibocsátási módján.

Megkezdtek a német proletárszázadok lefegyverzését

Franciaország nem tűr katonai diktatúrát Németországban

A Temps szerint a washingtoni francia követ tárgyalásai Hughes-sal nem vezettek eredményre. Coolidge is fogadta a francia követet, akivel hosszabb megbeszélést folytatott az amerikai kormány álláspontjáról. Az amerikai kormány felfogásáról egyébként semmit sem lehet még tudni. Azt beszélik, hogy amennyiben Poincaré nem áll el kikötéseitől, Washington teljesen visszavonul a szakértői konferenciától, még ha a bizottságot sikerülne is összehozni.

Mint hogy a tárgyalások sulypontja Londonból áttértélődt Washingtonba, az angol külügyminisztérium várakozó álláspontot foglalt el.

Brüsszeli jelentés szerint a belga kormány álláspontja a szakértői bizottság hatáskörének kérdésében egyezik az angol-amerikai felfogással. Hírek vannak arról, hogy a belga kormány csapatainak a Ruhr-idéértől való visszavonására gondolt. A lapok úgy tudják, hogy a belga kormány nagy erőfeszítéssel igyekszik a francia és angol álláspontot áthidalni.

A thüringiai határon gyülekeznek a bajor felelőstlenek. Berlnből jelentik: A bajor-thüringiai határon élnek toborzás folyik. Az irreguláris csapatok vezérkara átköltözött Ehrenburgba, a volt hercegi uralkodó-család kastélyába. Kedd óta a toborzó-táborban riadó-készültségben vannak a csapatok, amelyek az országutak mentén orszolgálatokat teljesítenek. Az élelmiszert szállító szekereket a katonák kifosztják és az élelmiszert felhalmozzák a táborban.

Thüringiában nagy izgalmat kelt a bajor készülődés, annál is inkább, mert a birodalmi véderősek kedden megkezdte a proletárszázadok lefegyverzését. A thüringiai kormány elnöke ez ügyben letartóztatott Berlinbe,

hogy a kancellárnál tiltakozzék a lefegyverzés ellen.

A francia kormány a német katonai diktatúra ellen

Párisból jelentik: A francia kormány a német ügyvivőnek jegyzéket nyújtott át a katonai ellenőrző bizottságok működésének ujra felvételéről. A francia jegyzék rámutat arra, hogy a német kormány eddig nem választott Franciaország hasonló értelmű jegyzékeire, amiért is ez alkalommal záros határidőn belül — november 10-ig — választ követel. A Temps szerint a jegyzék tiltakozik az ellen, hogy Németországban katonai diktatúrát létesítsenek. A francia kormány kijelentette, hogy amennyiben az erről szóló hírek alaptalanok, Franciaország tartózkodni fog a német belpolitikába való beavatkozástól.

Interpelláció a francia kamarában a szeparatista mozgalomról

Párisból jelentik: Nagalien képviselő közölte Poincaréval, hogy a kamara összeülése után meginterpellálja a francia kormányt a rajnavideki szeparatistákkal szemben eljoglalt álláspontja ügyében.

Szovjetország készenlétben

Rigából jelentik: Az orosz forradalom hatodik évfordulójával kapcsolatban a moszkvai lapok azt írják, hogy a világorradalom hamarosan elkövetkezik. A szovjetsajtó bizonyosra veszi, hogy a német proletárius nemsokára megbuktatja a német kormányt. Valamennyi orosz városban plakátokat ragasztottak ki, amelyben fellívják az orosz munkásságot, hogy legyen készen a német munkásság támogatására. A falvakban szónokok járnak, akik magyarázzák a paraszt-

ságnak, hogy a német ipari proletáriussal összefogva megdöntik a világkapitalizmust és megteremtik mindenütt a szovjetkötársaságot.

Zavargások Berlinben

Berlnből jelentik: Kedden folytatódott rendzavarásoknak, amelyeknek során több mint ezer üzletet fosztottak ki és a rendőrség 129 embert fogott el, akik közül nyolcvanegyet letartóztatott. Mint hogy a rablások délután és az esti órákban is még egyre tartottak és egész Berlinre, beleértve a külvárosokat is, kiterjedtek, a berlini rendőrség rendkívüli intézkedéseket léptetett életbe. A rendőrfőnök a rendőrség kiegészítése ügyében felhívást tett közzé, mert kiderült, hogy a rendőrség a zavargások óriási kiterjedése következtében nem képes a rendbontó elemeket megfékezni.

A hétfői antiszemita zavargásokból kifolyólag háromszáz embert letartóztatott.

Budapesten betiltották

a szociáldemokraták gyűlését

Nem szabad a közszabadságokról beszélni

Budapestről jelentik: A magyarországi szociáldemokrata párt parlamenti frakciója szerdán délután két órára a főváros több kerületében népgyűléseket hívott össze, amelyre falragasok útján meghívta a szociáldemokrata párt és a polgári demokrata párt tagjait. A népgyűlések programján a közszabadságok helyreállításának követelése szerepelt: az internálások eltörlése, a rendőri jelentkezés kényszerének megszüntetése, az emigráció likvidálása és az általános amnesztia.

A délutánra hirdetett gyűléseket nem tarthatták meg, mert a főkapitányság politikai osztálya szerdán délelőtt értesítette a szociáldemokrata pártvezetőséget, hogy a népgyűléseket közrendéséért okokból nem engedélyezi.

Az ellenzék kifogásolja

a kormány beavatkozását a görög belügyekbe

A szociáldemokraták interpellációt nyújtanak be a külügyminiszterhez

Beogradból jelentik: Balugdzsics athéni követnek a görög kormánytól a monarchia érdekében tett demarsa az ellenzék pártok körében nagy elégedetlenséget keltett. Divac Nedelko szociáldemokrata képviselő interpellációt nyújtott be Nincsics külügyminiszterhez, amelyben a parlament előtt választ kér a kormánytól a görög demars ügyében és felvilágosítást kér azokról az okokról, amelyek a kormányt arra bírták, hogy Görögország belügyeibe beavatkozzék.

Athéni jelentések szerint a december 2-ikára kiírt választásokra az előkészületek már egész Görögországban megkezdődtek. A választási agitáció során egyre jobban kiélesednek az ellentétek a venizelisták, köztársasági és royalista frakciói között. A republikánus venizelisták nagy része átpártol a köztársasági pártba, úgy, hogy ha a szakadást idejében meg nem akadályozzák, a venizelistapárt könnyen vereséget szenvedhet a választásokon.

A köztársasági eszme mind nagyobb tért hódít, minthogy a hadserög vezetői, Hadzsi-kiriakosz admirális, Pangalos és Kondulisz tábornokok a köztársaság érdekében egyre nagyobb befolyást gyakorolnak a kormányra. A venizelisták most azal vádolják Pangalos tábornokot, hogy a diktatúra törekszik.

A hadsereg megtisztítása a farradalmi kormány ellenségeitől megkezdődött. A vezérkari főnököt, egy hadtestparancsnokot és több hadosztályparancsnokot rendelkezési állományba helyezték. A helyzet egyébként egész Görögországban súlyosbodott. A köztársasági agitáció a hadseregben egyre nagyobb méreteket ölt, különösen erős az agitáció György király ellen, akit azzal vádolnak, hogy tudott a legutóbbi ellenforradalomról és összeköttetésben állt Metaxas tábornokkal és híveivel. Felmerült az a kombináció is, hogy György királyt mondassák le, azonban továbbra is tartják fenn a monarchista államformát.

Az egész görög sajtó egyértelműen a köztársaság kiküldését követeli. Ez azonban nem tekinthető a közvélemény tényleges megnyilvánulásának, mert a monarchista lapok nem jelennek meg, a metaxista újságok szerkesztőit a kormány letartóztatta és az egész sajtó szigorú cenzúra ellenőrzése alatt áll.

Konditisz tábornok katonái előtt élshangu beszédet tartott a királyság és az uralkodó ellen és azt hangsúlyozta, hogy a fii rosszabb apjánál, mert az eddigi eseményekből semmit sem tanult és ő is részt vett az ellenforradalmi összeesküvésben. Hadzskirialkosz tengernagy a tengerészek előtt tartott beszédet a királyság ellen.

Kedden Athénben nagy tüntetés volt a köztársaság mellett. A kormánynak most az a súlyos feladata, hogy a helyzetet a december 2-iki választásokig uralni tudja és az államforma tekintetében való döntést a parlament összeülésséig elhalassza.

Vakmerő betörés Német-Csernyén A betörők magukkal vitték egy pánccsokrényt

Beckerekéről jelentik: Kedden éjjel ismeretlen tettesek vakmerő betörést követtek el a bánáti Német-Csernye községben. A betörők felkészítették Haász Ferenc németcsernyei kereskedő üzletének ajtaját és a nyitott ajtón keresztül magukkal vitték az üzletben álló Wertheim-szokrényt.

A rendőrség nyomozást indított a tettesek kézrekerítésére. A szokrényt Uj Sándor község határában találták meg. A betörők feltörték és a benne levő huszonöt ezer dinárt magukkal vitték. A szokrényben elhelyezett nagymennyiségű értékpapírt azonban ott hagyták. A nyomozás folyamán megállapították, hogy a betörők előzőleg a Wolf-féle tejszarnok udvarából egy kézi kocsi vitték el és ezen a kocsin szállították el a súlyos pánccsokrényt. A nyomozó rendőrség a jelekből arra következtet, hogy a betörést egy kőbor cigánybanda követte el. A nyomozást folytatják.

A Ballagi-botrány

Habsburg-ellenes előadásai miatt nyugdíjazták Ballagit

Budapestről jelentik: Ballagi Aladár egyetemi tanár kényszernyugdíjazásának ügye nagy port vert fel az egyetemen kívül is, mert — mint kiderült — az ujkori történelem ismert és népszerű tanárát politikai okokból akarják eltávolítani helyéről. Ballagi Aladár most töltötte be hetvenedik életévét és anélkül, hogy erre a törvény kötelezte volna, bejelentette az egyetemi tanárok aktív működésére megszüntetett korhatárt a karnak. Ilyen esetekben, ha az illető tanár szellemi képességének és egészségének birtokában van, bevett szokás szerint, a kar marasztalni szokta. Így történt ez egyhangú állásfoglalással legutóbb Carada Jánossal is, akit, bár beteges volt, mégis marasztaltak. Ballagit, aki tel-

jesen egészséges és aki egyébként sem is pótolható — mert az egyetem másik nagynevelő történelem-tanára, Marczali Henrik, mert zsidó, már kilenc felvétel óta nem tanít — az egyetemi tanács nem marasztalta, noha bölcsészeti fakultáson Ballagi Aladár előadásának van a legnagyobb számú hallgatósága.

Az egyetemi tanács eljárásának két oka van. Egyik, hogy Ballagi,

mint rektor, szembehelyezkedett a tanári kar kurzista részével, a másik pedig — és ezt vették különösen rossznéven tőle — hogy erősen Habsburg-ellenes szellemben tanította az újabb kor történetét.

Ballagi nyugdíjaztatásának ügye egyébként a közoktatásügyi minisztertől függ, aki a legközelebb dönt arról, hogy nyugdíjazták-e a volt rektort.

Németország beszüntette Jugoszlávia részére a jövátételi szállításokat

A német kormány jegyzéke

Beogradból jelentik: Von Keller beogradi német követ szerdán délelőtt meglátogatta Nincsic külügyminisztert, akinek átadta a német kormány jegyzékét.

A jegyzékben a német kormány közli, hogy a német állam nincs többé abban a helyzetben, hogy a jövátételi számlára megrendelt árukat az SHS. királyság részére szállítsa. A jegyzék szerint csak azokat az árukat kaphatja még meg Jugoszlávia, amelyek a gyárakban elkészültek, vagy amelyek készülőben vannak.

A német kormány jegyzéke

Beogradban nagy nyugtelanságot keltett. A legközelebbi minisztertanács fogja elkészíteni a kormány válaszát. Nem tartják kizártnak, amennyiben annak szüksége fenn fog forogni, hogy a jövátételi bizottságnál a kisantant együttesen fog fellépni Jugoszláviának a békeszerződésen alapuló jogai érvényesítése érdekében.

A szerda esti minisztertanács is foglalkozott a német jövátételi szállítások megszüntetésének kérdésével és elhatározta, hogy érintkezésbe lép ebben az ügyben a szövetséges nagyhatalmakkal.

A forradalmi Görögországban

Királyság, vagy köztársaság?

— A Bácsmegeyi Napló kiküldött munkatársától —

Athén, november hó.

Az Akropolisz tövében, ókori emlékek romjai mellett, legendás történelmi múlt levegőjétől terhesen vajdik az évezredes görög fővárosban az új görög történelem.

Az ellenforradalmat leverték. Peloponnészból még jönnek hírek egyes kisebb csoportok harcáról, Patrasz kikötővárosnál a forradalmi kormány hadihajói ügyelnek a rendre, de Athénben az Alkotmánytérén villanygő-gurindok mutatják, hogy a főváros már megünnepli a forradalom újabb sikerét.

A városban látket az élet. Flakkerok, autók suhannak, rikkanások és cipőszittók ordítanak, villamos csönget: egy nyugati stílusú, nyugati kultúrájú kis metropolisz mindennapos forgatagának természetesen megnyilvánulása. Ami a mindennapitól eltérő, az a feltűnő: a sok katona, kisebb-nagyobb csapatok, amelyek időnként dobszó és trombitaszó mellett átvonulnak a városban. A lakosság közömbösen halad el a katonák mellett: a múlt év szeptembere óta tartó ostromállapotban, a forradalmi katonai kormány tizenhét napos uralma alatt megszokták a katonai uralmat.

Athén lakossága megszokta a forradalmat és megszokta az alkotmányos változásokat is. A forradalom és ellenforradalom a tábornokok ügye, a katonák harca: a polgárság teljesen passzív viselkedik és nem vesz részt a pártküzdőben. A mostani kritikák napokban, kritikák órákban is úgy beszélnek az eseményekről, mint távoleső, külföldi dolgokról.

— Holnap Jugoszláviába küldik a királyt, — mondja egy athéni kereskedő. — Ma kiküldték a köztársaságot, — mondja egy másik polgár, azután áttér mindennapos személyes ügyeinek tárgyalására.

Ezalatt pedig a Forradalom Palotájában a kormány, a katonaság és a pártok vezetői tanácskoznak az alkotmányos kérdésekről.

A Kihússzia-Boulevard 5. szám alatt levő villaszerű, emeletes palotában, Plasztirasz ezredes forradalmi főnök hivatalépületének tanácstermében folynak a sorsdöntő tárgyalások.

A palotát fegyveres gárdista őrzi, fesszenen lábbalzó fehér nadrágban, fehér, hegyesorrú bocskorban, melyet két nagy fekete belyhos gömb díszít. Kék

zubbonya a görög népviseletnek megfelelően combjait eltakaró szoknyában végződik. Fején meggyvörös, bojtnak végződő frigiál sapska. A kapun katonák, közlegények és tisztek sietnek ki és be.

Közlöm az őrtálló katonával, hogy a sajtófőnököt keresem, mire egy fegyvertelen katonával belsétet a forradalmi főnök sajtóteréjébe.

A palota szótéréjében levő hivatalában fogad Minardos sajtófőnök. Információkat kérek tőle a helyzetről.

— Éppen most folynak a döntő tanácskozások, — mondja a sajtófőnök. Az emeleten tíz óra óta tanácskoznak a vezető politikusok a forradalom leverése után előállt helyzetről és a további teendőkről. Plasztirasz ezredes forradalmi főnök elnöklésével a katonaság vezetői, a kormány tagjai és a különböző politikai pártok reprezentánsai most döntenek a királyság és a köztársaság kérdéséről.

— Milyen pártok vesznek részt a tanácskozáson? — kérdem.

— Valamennyi párt, még az ellenzékiek is, mondja Minardos sajtófőnök.

— A metaxisták is? — kérdem.

A sajtófőnök szarkasztikusan elmosolyodik:

— Azok nincsenek itt. Őket is meghívtuk volna, de a meghívhat nem lehetett kézbesíteni. A metaxista párt vezetői ismeretlen helyen tartózkodnak.

A sorsdöntő konferencia várható eredményéről a sajtófőnök déli 12 órakor még nem tud hozzáfutólagos információt sem adni. A kormány tagjai közt vannak, akik meg akarják tartani a trónon II. György királyt és vannak, akik a köztársaság azonnali proklamálása mellett vannak, mert ki akarják használni az ellenforradalom leverése folytán előállt pillanatnyi kedvező helyzetet. A konstantinisták — Metaxas tábornok hívei, — akcióképtelenek, Metaxas elmenekült, Leonardopolisz, Gargalides tábornokok a forradalmi kormány foglyai, éppúgy, mint a kamarilla, Miklós herceg pártívei közé tartozó tisztek. Nem lehet azonban tudni, hogy a polgári pártok milyen álláspontot foglalnak el, sőt Plasztirasz ezredes, forradalmi főnök álláspontja is ismeretlen.

A palota előcsarnokában közben politikusok, tábornokok jönnek ki a konferenciáról. Tőlük sem lehet megtudni semmit: a tanácskozások szigorúan tit-

kosak. A tanácskozás eredményét fogják csak hivatalos kommunikében nyilvánosságra hozni. Délutánra népgyűlést hívtak össze Pireusban, amelyen szintén proklamálni fogják a határozatot.

A forradalmi palotában, a palota környékén érthető az izgalom: most fog eldőlni, királyság, vagy köztársaság.

Félegyor vége a tanácskozásnak, de az eredményről még mindig nem adnak ki értesítést. A kormány tagjai és a forradalmi hadsereg tábornokai most az ellenzéki pártok vezetői nélkül külön konferenciát tartanak. Ez kettőkor ér véget. A Pireusban három órára hirdetett népgyűlést félhatra halasztják.

Csak az esti órákban válik ismeretesebbé a konferencia eredménye. A köztársaság proklamálást még nem időszerű, II. György király egyelőre helyén marad és a forradalmi kormány a választásokig tovább vezeti az ügyeket. Ezt proklamációban hozzák a lakosságnak tudomására.

A sajtófőnök közli velem, hogy a választásokat eszerint december 2-ikán megtartják és azoknak eredménye lesz döntő az államforma kérdésében. Hogy mi birta rá a forradalmi kormányt a status quo fenntartására, arra nézve nem ad felvilágosítást, mert a titkos tanácskozáskor lefolyásáról ő sem kapott információkat. Arra a kérdésemre, hogy a metaxisták részt vehetnek-e a választásokon, csodálkozva válaszolja:

— Természetes, hogy ők is részt vesznek a választásokon, hiszen a dinasztia pártja is politikai párt, amelynek híveit nem lehet kizárni a szavazásból. A konstantinisták (metaxisták) közül csak azokat tartóztattuk le, akik a fegyveres ellenforradalomban és a vérontásban részt vettek és így büntetelményt követtek el. Parlamentáris formák közt azonban ennek a pártnak is szabad akarát nyilvánítani.

— Nem lesznek emiatt üldözésnek kitéve? — kérdem.

— Nem lehet, — válaszolja Minardos sajtófőnök, — mert a választás szigorúan titkos és így nem is tudhatjuk, kik szavaznak a konstantinisták mellett. Az agitáció elnyomására sincs okunk, mert a forradalmi pártok győzelme a választásokon egészen bizonyos és egyáltalán nem számbavehető a feudális kamarilla híveinek a száma.

A sajtófőnök nem adott több felvilágosítást. Mindamellett egy magasállású politikustól sikerült megtudnom azokat az okokat, amelyek a forradalmi kormányt a status quo ideiglenes fenntartására rábírták.

A szerdai nagy konferencia előtt valóban olyan volt a hangulat, hogy délután proklamálják a köztársaságot és a kormány egyes tagjai György királyt Jugoszláviába akarták küldeni. Különösen a hadsereg követelte a köztársaságot, — a forradalom vezetőinek álláspontja azonban még nem volt ismeretes.

Plasztirasz ezredes, forradalmi főnök, — akinek álláspontját eddig a köztársaság kérdésében még nem ismerték, — a tanácskozás elején nagy beszédet mondott a köztársaság mellett. Tizenegy órakor azonban megérkezett a konferenciára Venzelosz távirata, amelyben kéri, hogy a döntést halasszák el, mert a nyugati hatalmak rossz szemmel néznék, ha puccszerűen kiküldtának a köztársaságot. (Ezt a táviratot a cenzurázott lapok másnap nyilvánosságra hozták.) Ugyanekkor Demestichas fregattkapitány, a Pireus előtti horgonyzó Kihússzia pánccs parancsnoka (aki hajóján másnap vendégül látta a szubotical kirándulókat) üzenetet küldött a konferenciának, hogy ha kiküldtük a köztársaságot, úgy hajójáról megkezdjük Athén bombázását. A forradalmi szárazföldi hadsereg republikánus pártjával szemben ugyanis a forradalommal tartó haditengerészek György király hívei és a demokratikus királyság fenntartását követelik, II. György királlyal az élén.

Ezek a körülmények bírták rá Plasztirasz ezredest és a forradalom vezetőit, hogy az államforma kérdésében való döntést a választásokig elhalasztják és a határozatot a decemberben

Beosztó alkotmányozó parlamentre biz-

zák.
A határozat általános megnyugvást keltett Athénben, annál is inkább, mert a köztársaságot követelő katonaság legnagyobb részét a kormány óvatosságából még reggel eltávolította a fővárosból. A nyugalom megőrzését elősegítette az is, hogy a lakosság az esti lapok révén tudomást szerzett arról, hogy a konferencia határozatával Venizelosz kívánságát teljesítette.

A *status quo* fenntartása a város életének nyugodt képét is megőrizte. A forradalmi palota előtt eszefelé tüntető thesszáliai gyalogos-század vonul el, — a királyi palota kapujában pedig díszruhás, szoknyabluzos gárdista őrzi az uralkodót....

Közben a lapok hírül hozzák, hogy a nap folyamán a *Kathimerini* és *Protevousa* című metaxista lapok öt szerkesztőjét letartóztatták. Szalonikiben az ellenforradalom után összeült haditörvényezék Sakellarnu tábornokot halálra, több tisztet 10—12 évi kényszermunkára ítélte. A déli ellenforradalom részesei ellen pántheon kezdte meg Eleusisben a rögtönítélő bíróság a tárgyalást. Metaxas tábornoknak, az ellenforradalom vezetőjének sikerült elmenekülnie és feleségével együtt a *Bellzet* norvég hajón Messinába utazott.

Az ellenforradalom párt több vezetőjének letartóztatását elrendelték.

Az operettszínházban este a *Frasquita* játsszák....

Farkas Frigyes

Elfogták a Bárány szálloda betörőjét

Egy cukrász-segéd sorozatos betörése Szuboticán

Kedden este hat órakor a Korzó-mozi előtt szolgálatot teljesítő rendőr letartóztatta Steinhardt Sándor tizenhétéves cukrászsegédet, akit a szuboticiai rendőrség már hónapok óta körözött különböző helyeken elkövetett betöréses lopások miatt.

Sternhardt legutóbb júniusban járt Szuboticán, ahol egy alkalommal betört a Bárány-szálloda éttermébe és a főpincér szekrényét felfeszítette, magával vitt öt doboz Sumadilla cigarettát, valamint százhetven ötár készpénzt. Ezenkívül több betörést követett el s azután megszökött. A rendőrség a betörések után megindította a nyomozást, amelynek folyamán megállapították, hogy Sternhardt volt a tettes, rejtékhelyét azonban nem tudták felfedezni. Sternhardt ugyanis Beogradba szökött, ahonnan ezelőtt két nappal érkezett vissza Szuboticára. Épp a Korzó-mozi előadására igyekezett, amikor a rendőr felismerte és bevitte a rendőrségre.

A fiatal betörőt szerdán délelőtt hallgatta ki Miladinovics helyettes-rendőrőrkapitány. Kihallgatása alkalmával beismerte tettét. Sternhardtot még szerdán átkísérték a szuboticiai ügyészség fogházába.

A beogradi gyilkosság rejtélye

A beogradi rendőrség letartóztatott egy bolgár diákot

Beogradból jelentik: A titokzatos beogradi gyilkosság ügyében a rendőri nyomozás eddig semmi pozitív támpontot nem talált. A vizsgálatnak csak azt sikerült megállapítani, hogy a meggyilkolt neve: *Nikolov Pavle* — a néven Dobrov Pavel, beogradi tartózkodása alatt több éjszakát a bolgár követség egyik kamrájában töltött és szoros barátságot tartott fenn a követség egyik szolgálójával, akit a rendőrség több ízben kihallgatott, vallomása azonban nem tisztázta a rejtélyes bűnügyet. Azt is kétségtelenül megállapították, hogy *Nikolov politikai gyilkosság áldozata,*

de azt már nem tudta a nyomozás kideríteni, hogy melyik pártához tartozott és melyik párt hívei voltak a tettesek. Eleinte a rendőrség azt hitte, hogy *Nikolov* testvére annak a *Nikolovnak*, aki annak idején Sztambulijeszt meggyilkolta. Szófiából beérkezett jelentések azonban ezt a feltevést megdöntötték.

Szerdán a rendőrség letartóztatott egy *Petkov* nevű huszonnyolc éves bolgár diákot, akit több ízben láttak együtt *Nikolovval* és aki kihallgatásakor maga is bevallotta, hogy ismerte a meggyilkoltat. Hogy barátáguk, illetőleg ismeretségük milyen természetű volt, arra nézve nem adott még közelebbi felvilágosítást.

Lazarevics Ljuba, a beogradi rendőrség általános osztályának vezetője más irányban is indított nyomozást, amelynek eredményéről még nem tájékoztatták a nyilvánosságot.

Becskereki ügyek

Megtartották a rendkívüli városi közgyűlést

Becskerekéről jelentik: Becskerek város kizsákosított tanácsa szerdán délután rendkívüli közgyűlést tartott a vármegyeház nagytermében *Alexis Bogoljub* polgármester elnöklése alatt.

A tárgysorozat első pontja a polgármesteri jelentés volt, amely szerint a város még a korona-pénzjegyek lebélyegzésénél 76.000 koronát visszkapott az állampénztártól mint hibásan lebélyegzett pénzt. Miután ez az összeg elveszettnek tekinthető, elhatározta a közgyűlés, hogy azt leírhatja mint veszteséget, de a pénzjegyeket megtartja, arra az esetre, ha mégis beváltaná az állam a pénzt.

Elhatározta a közgyűlés, hogy november 17-ét, a szerb hadseregnek Becskerekre történt bevonulásának napját megünnepli. Az ünnepély programjának kidolgozására öttagú bizottságot küldtek ki. Az évforduló napján a helyőrség katonái ünnepi ellátásban részesülnek, a tiszték részére pedig bankettet rendez a város. A költségekre tízezer dinárt szavaztak meg.

Tárgyalásra volt kitérve a becskereki cukorgyár ajánlata, mely három évre adómegváltás címén két millió dinárt ajánl föl a városnak. A gyár az ajánlatot a tárgyalás előtt visszavonta és így azt levették a napirendről.

A közgyűlés esti hat órakor ért véget.

Letartóztatták a csaló számvevőségi főnököt

Saját magának utalt ki félmillió dinárt

Beogradból jelentik: Néhány hónappal ezelőtt megemlékezett róla a Bácsmegyei Napló, hogy a kereskedelmi minisztérium számvevőségének főnöke félmillió dinárral károsította meg az államot oly módon, hogy a többi akták között a miniszterrel aláíratott egy olyan végzést is, amellyel saját magának 500.000 dinár kölcsönt utalt ki a minisztérium egy alapjából.

A megtévedt főtitkár, *Sztójánovics* Milojević a csalás felfedezése után azonnal felfüggesztették és a fegyelmi vizsgálat lefolytatása után feljelentették a bíróságnál.

A beogradi elsőfokú bíróság ekkor elfogadási parancsot adott ki *Sztójánovics* ellen. *Sztójánovics* azonban megszökött az elfogás elől. Kiköltözött teglagrahába és annak utvesztői között mindig elrejtőzött az érte küldött detektív elől. Sokszor valóságos mozielőre kiváncsi hajszálakat rendezett a detektív ellene, de a több mint 50 éves *Sztójánovics* ügyesebbnek bizonyult a detektíveknel.

Tegnap végre a bíróság a nagyobb nyomtaték kedvéért egy bírósági jegyzőt is küldött a detektívvél, mire *Sztójánovics*, látva, hogy futással nem menekülhet, ágyba feküdt és beteget jelentett. Ez a ravaszság azonban már nem vált be. Nyomban letartóztatták és először a tisztí főorvoshoz vitték, aki megállapította róla, hogy szimulál. Így mégis csak bekerült a járásbíróság fogdájaiba.

HIREK

— **Csehszlovák-magyar határtergalmi egyezmény.** Budapestről jelentik: A jelenleg a magyar fővárosban tárgyaló cseh bizottságon kívül november 12-én újabb cseh delegáció érkezik Budapestre, amely a csehszlovák-magyar határtergalmi egyezmény ügyében folytat tanácskozásokat a magyar megbízottakkal.

— **Tárgyalások a magyar kölcsönről.** Kedden este 8 órakor Bécsből megérkeztek Budapestre a népszövetség pénzügyi bizottságának kiküldöttjei: *M. Avenol*, *Arthur Salter*, *Pietro Stoppani*, *P. Jakobson*, *L. Reichmann*, *M. Fourniol*, *Pierre Denis*, továbbá a jóvátételei bizottság küldötte: *Gaston Bouniols*. Fogadtatásukon megjelentek a pályaudvaron a magyar kormány tagjai. Szerdán beható tanácskozások kezdődtek a miniszterelnökkel a magyar kölcsönről. A tárgyalások alapja az az elaborátum, amelyet a magyar kormány dolgozott ki az ország pénzügyi helyzetéről.

— **Ausztria belügyminisztere Bellén.** Osijekről jelentik: *Dr. Grünberger*, osztrák külügyminiszter hétfőn Bellére érkezett, ahová a beogradi osztrák követ fogadására elhívta utazott. A külügyminiszter néhány napig a belyei uradalomban marad, ahol résztvesz az őszi vadászatokon.

— **Időjárás.** A budapesti meteorológiai intézet szerdai jelentése: Egyelőre enyhe idő várható, sok helyütt esővel. Később hősüljedés.

— **Három óra hosszat tartó földrengés Olaszországban.** Rómából jelentik: A faenzai obszervatórium tegnap földrengést jelzett, amely 2 óra 46 perckor kezdődött és három óra hosszat tartott. A földrengés fészke 10.000 kilométer távolságban van.

— **Másfél évi államfogházra ítélték Veér Imrét.** Budapestről jelentik: *Veér Imre*, a köztársasági párt elnöke a választások alatt, mint képviselőjelölt Szentesen beszédet mondott, amely miatt a budapesti bíróság a királyság védelméről szóló törvény megsértése címén másfél évi államfogházra ítélte. Az elsőfokú bíróság ítéletét ugy a tábla, mint a Kuria jóváhagyta. Az ítéletet szerdán hirdették ki *Veér Imre* előtt.

— **Véres sztrájkzavargások Krakóban.** A „*Neue Freie Presse*»-nek jelentik, hogy Krakóban az általános sztrájk véres zavargásokra vezetett. A sztrájkoló munkások és a rendőrség több helyütt összeütköztek, úgy, hogy géppuskával ellátott katonaságnak kellett a rendet helyreállítania. Az összeütközésnek 30 halottja és 80 súlyos sebesültje van. Tarnórról is súlyos rendezetlenségek jelentenek. Estére a kormány és a sztrájkoló között megegyezés jött létre.

— **A noviszi Hengermalom kizárta munkáit.** Noviszadról jelentik: Az Első Noviszi Hengermalom igazgatósága néhány nappal ezelőtt oly megállapodást akart kötni munkásaival, hogy szükség esetén huszonegy óra alatt elbocsájtassa bármelyiküket állásukból. A munkások ezzel szemben ragaszkodtak a törvényes kétheti felmondási időhöz, mire a malom igazgatósága valamennyi munkást kizárta.

— **Szerencsétlenség a karbidnál.** Szerdán délelőtt *Weisz Armin* suboticiai fűszerkereskedő öt éves kisgyermeké a Bene *Sudarevics-uccá* ban levő fűszerüzlet előtt egy üres karbidos-dobozzal játszott. A doboz fenekén volt egy kevés karbid-por, amire a gyermek vizet öntött, majd az üzletből elfesent egy doboz gyufát és egy égő gyufaszálat bedobott a karbid-porba. Az égő gyufától a doboz fellobbant és súlyos égési sebeket okozott a gyermek arcán és testén.

— **Sentai országos vásár.** Sentáról jelentik: A sentai őszi országos vásár október 18-án és 19-én tartják meg.

— **Tolvaj leány.** Sentáról jelentik: *Biro Erzsébet* 25 éves csókai leány *Turi Istvánnal* vesszőt vágott. Munka közben kilopta *Turi zsebéből* a pénztárcát, amelyben 6500 dinár értékű bon és 25 dinár készpénz volt. A pénzt megtartotta, míg a tárcát a bónnal együtt a Tiszába dobta. A leányt a rendőrség letartóztatta.

— **A becskereki tüzoltóegyesület felszerelése.** Becskerekéről jelentik: A becskereki tüzoltótestület tervbe vette több modern tüzoltófelszerelés beszerzését, amelyhez a szükséges pénzt gyűjtés után fogják megszerezni.

— **Eljegyzés.** *Grossberger Lea* Subotica és *Heilbrunn Jenő*, Baia-Mare, jegyzesek. (Minden külön értesítés helyett.)

— **Rágalmazásért elítélt újságíró.** Osijekről jelentik: Az Osijeken megjelenő „*Jug*» című demokrata lap még 1920 novemberében támadó cikket írt *Neumann Ilija* ellen, azzal vádolva, hogy a háború alatt, mint az osztrák-magyar hadsereg őrmestere, Szerbiában fosztogatott és az így összeharácsolt pénzen utóbb házat vett Osijeken, *Neumann* rágalmazásért pert indított a cikk szerzője ellen. Kedden tárgyalta az osijekai büntetőjárásbíróság a sajtóper, melynek során *Marinics Perot*, a „*Jug*» felelős szerkesztőjét husz napi fogházra átváltoztatható 5000 dinár pénzbírságra ítélte el.

— **A szentai kereskedők mozgalma.** Szentáról jelentik: A szentai kereskedelmi egyesület mozgalma indított az iránt, hogy a kereskedők részére három hónap helyett utlevéleket egy évi időtartamra állítsák ki.

— **A felsőtörontali ármentesítő közgyűlése.** Kikindáról jelentik: A Felsőtörontali Vízszabályozó Társaság kedden és szerdán tartotta rendez évi zárszámadási közgyűlést. A közgyűlésen megjelentek: *Sztankovics* Szilárd államtitkár, *Marcinszki* Lukács polgármester, *Bogdan* Márkó képviselőtestületi tag, *Beslics* Miklós főmérnök és a kerületi tagok teljes számban. A közgyűlés, amelyen *Budisin* József elnökölt, elsősorban a hivatalnoki kar beosztását és a budget tárgyalta le. Az ártéri rendezés ügyében hosszabb vita keletkezett, melynek során nem sikerült megállapodást létrehozni. A likvidációs és más bizalmas ügyeket zártülően tárgyalták. A tárgyalásokat csütörtökön folytatják.

— **Téglát lopott.** Sentáról jelentik: *György Pál János* a város egyes uccáinak kövezéséhez szükséges kőanyagot szállított és a kövekből egy kocsival ellopott. A rendőrség letartóztatta.

— **A sombori Bélyesvilító-Egyesület** minden pántheon este 8 órai kezdettel tartja összejövetelét a *Lloyd* különtermében. Pontos megjelenést kér a Választmány.

— **A »Sand«** november 11-én délután 5 órai kezdettel csokoládé-délutánt rendez a *Salome Barban*. A kiváló műsorból kiemelkednek: *Weisz Klára*, aki *Farkas* Palikáját szavalja. *Mayer Béla*: *Schubert* dalokat énekel, *Scheinberger Ella* műdalokat énekel és az *Alarcos bába* c. operettből részleteket fog előadni. Ezenkívül kuplék, énekszámok és egy 1 felvonásos bohózat van műsoron.

— **Kitoloncolják Budapestről a német menekülteket.** Budapestről jelentik: A rendőrség kedden nagyarányú razziát tartott, amelyek során több olyan egyént vettek őrizetbe, akik Németországból érkeztek az utóbbi időben Budapestre. A rendőrség a nem kívánatos németeket kitoloncolja az országból.

— **Baleset a vasuti átjárónál.** Sen-táról jelentik: Bilicki András 13 éves gyermek szerdán reggel nyolc órakor kocsit hajtott, amely elé két ló volt befogva. Amikor a fiu kocsijával a zsidótemetőnél levő, korlát nélküli vasuti átjáróhoz ért, közvetlen a sín mellett megállította a lovakat és leugrott a kocsiról, hogy felvegye a leesett pokrócot. Ekkor közeledett az átjáróhoz a gyulai vonat, amely a magas töltésről lefelé haladó lejtős pályán sebesen közeledett. A fiu hirtelen felugrott a kocsiára, hogy még a vonat előtt átjusson a vágányokon, de már késő volt. A mozdony elütötte a kocsit, az egyik lovat a pályától messzire eldobta, a másik lovat a kocsival és a rajta ülő fiuval együtt az árokba döntötte. A kő elpusztult, a kocsit összetört, de a fiunak komolyabb baja nem történt.

A suboticei zsidó Patronus Egyesület folyó év november 11-én, vasárnap délután 3 órakor tartja a zsidó iskola termében gondozottjai téli felruházási tüneményét, amelyhez a t. tagokat tisztelettel meghívjuk. Adományokat hálásan fogad az elnökség.

A »Typograph« Sport Klub vezetősége felkéri összes tagjait, hogy 9-én, pénteken este 6 órakor, a Wedral-tele vendéglőben (Kralj Alexandra ul.), fontos ügyben, megjelenni sziveskedjenek.

Comtesse kölnivíz, agyusztálva és kimerve, jutányos áron kapható: Parfümerie Hirth manikürszalon, Lifka-mozi mellett.

Roth Olga kometikai intézetében, Kr. Aleksandrova ulica 4. szám alatt, félmeletlen, modern szépségápolás, arc-bőrhámlasztás, alkalmatlan hajszálak, pattanások, szemölcsök, szepők, málfoltok végleges eltávolítása. Kaphatók saját készítményű, kiváló hatású kenőcsök, pouderek, gyógyzselanok, arc-fehérítő- és szepőkezelőcsök stb.

Füzközlőlegességelt hölgyek figyelmébe ajánlja *Dimitrijevičs Juliska* fűzőterme. Subotica, Skotus Viator ulica 10.

Kérem. A zsidó népkonyha vezetősége kéri a jószívű embereket, hogy őszi bevásárlásuk alkalmával ne feledkezzenek meg a népkonyha szegényeiről. Zöldséget főzelékféléket, burgonyát, a legkisebb mennyiségben is hálásan fogadnak. Cím: *Zrinjski trg.*

Chaise-longue takaró, szőnyegek, függönyök és kézmunka ágyterítők. Krausz Ede, Novisad.

Gyomorhurtnál, májbetegknél és epéköveknél a *Ferenc József* keserűvíz használata gyakran renki kívül jó szolgálatot tesz. (10).

Szétrekedés. Krafft-Ebing professzor, az ideggyógyítás világhírű kutatója, a »Ferenc József« keserűvizet sok esetben kipróbálta, s hatásával mindig meg volt elégedve. (11)

KÖZGAZDASÁG

Az Ujedinjena Banka egyességi ajánlata. A fizetésektől menté vált beogradi Ujedinjena Banka egyezkedik a hitelezőivel. Értésülésünk szerint a bank teljes száz százalékos kvótát ajánl, még pedig úgy, hogy a betéteket 3—6—12 hónap alatt teljes összegében visszafizeti, a folyószámla adósságokat három év alatt fizetné vissza s 6%-os évi kamatot térítene meg. Hogy mivel gárantálja az Ujedinjena ezt az egyezséget, arra nézve nem nyilatkozik.

SPORT

Vasárnapi futballprogram. Az őszi szezon utolsó előtti fordulójára négy elsőosztályú csapatot állít sorompóba. A Bácska pályáján a Bácska játszik az Sz. M. T. C.-vel, a szimpatikus munkáscsapat, amely eddig szinte programszerűen éppen a legerősebb csapatokkal szemben állta meg legjobban a helyét. Ez alkalommal is esedékes az Sz. M. T. C. nagyszerű ellenállása, annak ellenére, hogy az elmúlt vasárnap a sombori Amatőrrel szemben nem játszotta ki teljes formáját. A Bácskának mindenesetre nagyon össze kell szedni magát, hogy a meglepetést elkerülje. A vasutas pályán a Zs. A. K. a Concordiával mérkőzik és valószínűleg nagyobb nehézség nélkül könnyen győz ellenfele fölött, amely, ha nem tudja csapatát felfrissíteni új erővel — menthetetlenül kikerül az első osztályból.

Másodosztályú döntőmérkőzés. A másodosztályú első helyéért vasárnap mérkőzik a suboticei Amatőr a Staribecsei Sokó-val. A két csapat küzdelme izgalmasnak és érdekesnek ígérkezik. A Staribecsei Sokó-nak eddig egy pontvesztése van, az Amatőrnek pedig kettő. A mérkőzés, amelynek kimenetele teljesen nyílt, vasárnap délelőtt fél 11 órakor kezdődik a Sand pályáján.

Lejátszák a Vasas—F. T. C. mérkőzés utolsó nyolc percét. Budapestről jelentik: Az M. L. Sz. intézőbizottsága a félbemaradt F. T. C.—Vasas bajnoki mérkőzés ügyében úgy határozott, hogy a csapatoknak nyolc napon belül le kell játszani a mérkőzés még lejátszatlan nyolc percét.

MOZI NAPTÁR

- November 8—11-ig
Flacskám
(Jacki Csogan) Bosna-film.
- November 8—11-ig
Ilyenek a férfiak
A szezon legnagyobb vigjáték.
(Harry Liedtke) Bosna-film.
- November 22—25-ig
Nagy Péter cár
(Emil Jannings, Dagny Servaes.)
Bosna-film.
- November 15—18-ig
Nagy kacagó est
Egy egész estét betölt. (Charlie Chaplin vigjáték.) Balkán-film.
- November 19—21-ig
Mámoros éjszakák
(Lil Dagover.) Balkán-film.
- November 22-től december 5-ig
Cirkus Edie Polo
(Edie Polo) a szezon legnagyobb amerikai kalandor képe. Amerikán-film.

Dr. Faragó Géza hazaérkezett és rendeléseit újból megkezdte.

Megjelentek már a
Bárd Karácsonyi Album
Ára D 40—
és a
Rózsavölgyi Karácsonyi Album
Ára D 60—
Megrendelhetők:
Vig Zsigmond Sándor
zeneműkereskedése Subotica.

TÖZSDE

Novisadai terménytőzsde, november 7-én: Lanyha irányzat mellett 87 vagon áru kelt el. Buza 330 dinár, boszniai 332 dinár. Uj tengeri 205 dinár, szerémi 235 dinár, január—februári 205 dinár, március—áprilisi 230 dinár, december—januári negyed kasszával 220 dinár, januári (duplikát) 215 dinár, március—áprilisi 250 dinár, április—májusi 255 dinár. Liszt 0-ás 530 dinár, 2-es 475 dinár, 5-ös 430 dinár, árpa 260 dinár, zab beogradi paritásban 230 dinár.

Beograd, november 7. Zárlat: Páris 5.03—5.01, London 387.50—387, Genf 15.45—15.42½, Newyork 86.50—86, Berlin 0.03—0.02, Prága 2.53½—2.53, Szabolci —, Bécs 0.1225—0.1220, Bukarest 42.50—41, Szófia 80, Budapest 0.48—0.46.

— Zürich, november 7. Zárlat: Berlin 0.0001, Newyork 563 egyegyed (562.50) London 25.10 (25.06), Páris 32.22½ (32.42½), Milano 24.95 (25.10), Prága 16.42½ (16.45), Budapest 0.0305 (0.0305), Beograd 6.47½ (6.50), Bukarest 2.70 (2.68), Szófia 5.11 (5.175), Bécs 0.0079½ (0.0079½).

Budapest, nov. 9. A devizaközpont hivatalos árfolyamai: Beograd-Dinár 225—240, Berlin—Márka 0.5, London 87800—92200, Angol font 88300—92700, Páris 1145—1215, Frank 1110—1216.

Értéktőzsde. A legutóbbi záró-árfolyamoknál is alacsonyabb árszintről elinduló tőzsdéforgalom nyomott hangulata pillanatokra sem megedett föl. Az egész piacon mindvégig az eladók voltak túlsúlyban s a forgalom igen szűk keretek között mozgott. A kospipéz másfél százalékkal való olcsóbbodása sem hozott elevenséget s már a közönség egy része is az eladók sorában szerepelt. Feltűnő a nagyobb papírok áresése mellett, kisebb értékek árzuhanása. Ekzekutív eladások is történtek. Egyes értékekben harminc százalékos áresések voltak. Közvetlenül a zárlat előtt bécsi hírekre a hangulat megváltozott, az üzletkötő hirtelen fellángolt, minden vonalon pénzkínálat jelentkezett. A legmélyebbre esett értékek pillanatok alatt behozták ma veszteségüket. Az utótőzsdén egyes piacokon megélnékült. A legtöbb piac zárlat után is üzletelen. **Tőzsdézárlat** (ezer koronákban): Magyar Hitel 567, Osztrák Hitel 108, Salgó 466, Rima 83, Délivásut 74, Államvasut 224, Kohó 630, Atlantika 40, Ganz-Danubius 5150, Kőszén 2000, Papír 41, Szlavónia 62, Földhitelbank 225, Viktória malom 265, Kereskedelmi Hitel 15, Pesti Magyar Keresk. Bank

918, Beocsini 930, Urikányi 1150, Láng 107, Lipták 27.5, Schlick 76, Brassói 465, Zabolai 102, Baróti 13, Cukoripar 2520, Klotild 85, Temesi szesz 72, Hungária Műtrágya 165, Olasz Bank 30, Angol-Magyar Bank 103, Leszámitoló 68, Magyar-Cseh Bank 17, Nova 98, Kronbergeria 13, Közuti 22, Csáky 36, Izzó 390.

Volt hadifoglyok!!!

Megjelent a legszebb ország dal, amely lépten nyomon kísért benneteket nagy Oroszországban. Cím:

BAJKÁL (Sziheri emléke)

Vegyétek és terjesszétek!

Moravetz kiadás

Mindenütt kapható! 7344

Kellemes meglepetést

fog szerezni a temesvár—lipcsai Moravetz cég az idén a zongorát vagy hegedőt játszó közönségnek. Október 15-én megjelenik az első

Moravetz Karácsonyi Album

olyan szentécs és külső kiállításban és belső tartalommal, amelyet eddig a legnagyobb világegyetem adtak vendőknek. 20 oldalon 34 kiváló művet tartalmaz ez a pompos album, mely a legdivatosabb tónusú, népszerű dalok, legszebb magyar nóták, kedvelt operák, kiválóított két- és négykezes darabok gyűjteménye lesz és minden zongorára odakerül. Az albumba felvett művek egyenként véve 380 dinárba kerülnek. Karácsonyi albumot addig ne vegyen, míg a Moravetz-albumot nem látta! Október 15-én a Moravetz-album is minden könyvkereskedésben kapható lesz. 7434

MUZIKA

című zeneműgyűjteményeket, mely a legdivatosabb dalokat, táncokat, operákat stb. sorolja fel (számos kottamelékkel) bárkinél ingyen küldjük. Moravetz zeneműkereskedés, Timisoara

TÜZIFA

vagon tételekben valamint hasábon és aprítva, házhoz szállítva, legjutányosabban beszerezhető

Vujković J. és Társa cégnél, Jukićeva ul. 41. Telefon 669.

NYILTTÉR.

Értesítés.

Mélyen tisztelt ügyfeleinket és üzletbarátainkat értesítjük, hogy irodánkat november 5-étől Aleksandrova ulica 4 szám alatti intézeti háznak (volt Angol-Magyar Bank palota) földszinti helyiségeibe helyeztük át.

ROSSIJA-FONCIERE

biztosító és viszontbiztosító társaság főigazgatója.

8374

TARIF D. D. SUBOTICA

értesíti t. üzletfelét, hogy irodahelyiségeit a Vilsonova és Šenoe ulica sarkán levő Poljoprivredna i Žalozna Banka helyiségeibe helyezte át.

Telefonszám: 200.

Értesítés!

Tisztelettel értesítem a t. vevőközönséget, divatárusnőket és kalapkereskedőket, hogy I., Sokolska ulica 4. alatt női- és férfi kalapüzletet és a modern kor igényeinek megfelelően berendezett javító műhelyt nyitottam, hol minden e szakmába tartozó munkát u. m. női- és férfikalapok átformázását, tisztítását és festését, cilinder- és keménykalapok alakítását és vasalását jutányos áron és szakszerűen készítem.

8467

Mihoca Vitanović Gyula

Nyilatkozat.

Ezennel hozzájárulok, hogy Radivoj Dimitrijević a Dimitrijević és Pontić mokrići cégből f. évi szeptember 7-én kilépett és kilépése óta nevezett cég részére sem eladásokat, sem vételket nem eszközölhet és az általa felvett kölcsönökért a cég nem felel és azokat nem téríti vissza.

Mokrin, 1923 november 5.

8448

Dimitrija Pontić

Értesítés.

T. vevőinket és a n. é. közönséget értesítjük, hogy házladás folytán Alexandrova ul. 4. sz. alól fizletünket Vilsonova ul. 20. sz. alá volt régi helyiségünkbe a postával szembe helyeztük át.

Ugy mint eddig, ezután is naponta friss tej, vaj, túró és mindenféle tejtermék elsőrendű minőségben kapható.

A t. közönség nagybecsű pártfogását kéri tisztelettel

8396

RUSKA MLEKARA

Sehol a világon

nem kap oly olcsón zongorát, hangszert, hurokat stb., mint Prágainál, Vel-Kikindán a zsinagóga és gőzfürdő között (saját ház 121 szám). Eladás részletfizetésre is. 8362

SZÁRAZ

SZILVA

(zsákbán) nagyban és kicsinyben a legkisebb napi árkban kapható

Al. St. Dality-féle raktárban Sentán

NOVISADON

az Orban villában tiszta VÉNDÉGSZOBÁK havonta tisztíthatók

ELADÓ

jómeneteli ügyeskedés, házakkal és engedéllyel, Orijek közelében. David Taubner Orijek I. Zapanijaka ul.

Jóforgalmu, 20 éves iroda hálfelcsot miatt azonnal átadó. Cim: Dr. SCHULOF EMIL SZEGED

BUJDOSÓ PÉTER

NÓTÁSKÖNYVE

gyönyörű szép képes versek

Ára portómentes szétküldéssel 12 dinár

Kapható az Athenäum-könyvtorjenző vállalatnál Subotica Aleksandrova u. 5

SLAVEN D. D.

ZAGREB ILICA 52.

KÖNYVKERESKEDÉS
KÖNYVNYOMDA
PAPIR- és
IRÓSZER-
NAGYKERESKEDÉS.

Ajánlja a t. ügyvéd uraknak, Közzégi-, Állami- és magán-hivataloknak rendkívül nagy raktárát: mindennemű írószert, írógép-szállag, karbon- és indigópapír, schapirográf-készülékek és hengerek, fogalmi-, irodai- és gépi papír, itatók, regisztrátorek, tömbök és fascikulások. Vállal mindennemű nyomdai munkát legolcsóbb áron

PAPIR ÉS IRÓSZER JADRAN PAPIR ÉS IRÓSZER

DANE SINGER I DRUG ZAGREB

FRANKOPANSKA 8. ÉS PRILAZ 31.

Papír és írószerek nagyban. Saját gyártmányú üzleti könyvek, noteszok, átirókönyvek, iskolafüzetek, számológépek, rajztömbök, koriandelek, serpenyű, regisztrátor és lerakó-fascikulások. Karácsonyfadísz nagy választékban.

78

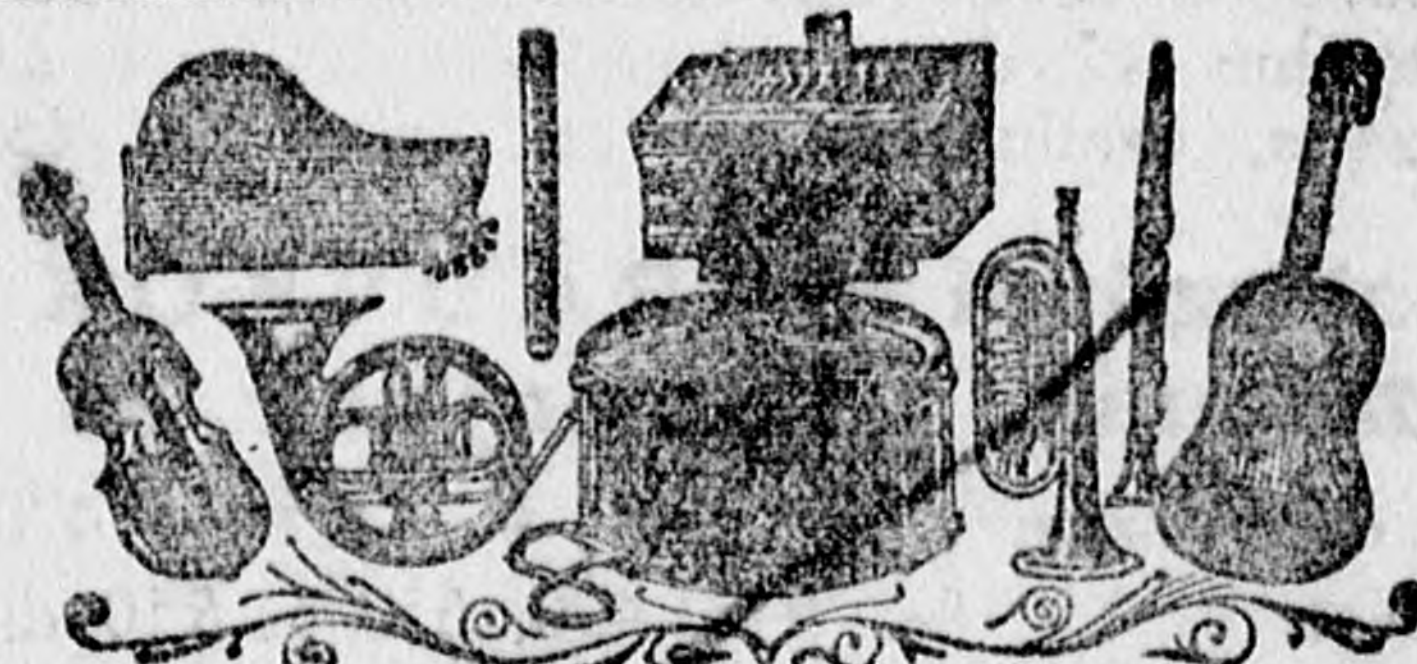
78

Ruhavásárlók figyelmébe!

Nagy áruhámozódás miatt mélyen leszállított árak mellett kiárusításra kerülnek női- és leányka téli kabátok, plüsch, posztó, velour és szőrméből, eredeti bécsi modeldarabok. Férfi- és gyermek öltönyök, téli kabátok, rövid- és városi bundák. Mindennemű szőrmecikkek. Külön mértékosztály, angol- és cseh szövetekkel stb. stb. dusan felszerelve

FRANK LAJOS

ruhaáruháza Veliki-Bečkerek.

Új zongorák megérkeztek. Angol és bécsi szerkezettel, remek hanggal. Wirth, Arszté, Produktiv, Stingl, Dör Lira, Lauberger gyártmányok kaphatók. Olcsóbban, mint bárhol. Részletfizetésre is. KAIN HANGSZERÉSZ városi székház.

Jóházból való fiu

TANONCNAK FELVÉTELEK

Herduska i Hermann
Subotica

CARL POCHTLER A. G. WIEN

Szifonfejék, szódavízgépek.

Ing. Emil Deutsch Beograd
Sztaka 66. 8443

Az idény előrehaladottsága miatt a raktáron levő filz-, velur-, bársony- és cilinder-

női kalapokat

leszállított áron árusítom.

Szőrmodell-lapok megérkeztek!
Heiduska Mariska Subotica

DANILO GERGURU I SIV SOMBOR

Sürgöncim „Gergurovsin“ Kupa Aleksandor ul. 10. Telefon 125.

Anglo Jugoszlaven Kog Petrolejskog A. D. Sombori raktára.

Ajánl azonnali szállításra:

cilinder olajakat

Védjegy „Shell“

Bécsi újságmakulaturát

minden mennyiségben 100 kg-on felüli tételekben

ab Subotica Din. 5.20-ért

szállít

„Vojvodina“ Subotica

Telefon 6-19. Wilsonova ulica 10.

Rum és Likör

essenciák (Schimmel, Fantl és Pick gyártmányok) legolcsóbban

Landauer (Lackner) drogéria Subotica 7310

ELADÓ Hatschek-féle használt Eternit lap, különféle raktárajtó és ablak, 27 db. 30 m/m 12 méter hosszú gömbvas, 1200 drb. 15.5/15.5 majolika lap. NOVISAD USTAVSKA ULICA 29. SZÁM.

LEVELEZÉS

Szimpátiikus, gyermektelen özvegy, vagyonnal, ismeretség hiányában ezúton óhajtaná megismerni oly intelligens, 45-50 éves izr, uriemberrel, akinek biztos megélhetése van és nyugodt otthon után vágyik. Csak komoly ajánlatokat kérek »Eletts« címen a kiadóba. 8435

Független, 36 éves nő megismernéni oly iparos-sal vagy kereskedővel, aki nem kalandra, hanem csendes, biztos otthonra vágyik. Megélhetés biztosítva. Cím: Bega-vállalat, V-Beckerék. 8452

FOGLALKOZÁS

Fehérneművarrást házban napi 30 dinárért házon kívül vagy üzlethez részére olcsón vállál. Vidékre is emegy. Leveleket »Gyors« jelleggel a kiadóhivatal továbbítja. 8436

Ártézi kutturát és egy kuttisztítót keresek. Kezény ecetgyáros, Vojnovićeva ul Paplanmunkásokat vagy munkásokot, akik ráman tudnak dolgozni, keresek azonnali belépésre jó fizetés mellett. Előnyben részesülnek, akik rajzolni is tudnak. Megjegyzés esetén biztosítani. Vladi I. Marković Beograd, Sremska ulica 10. 8399

PÉKEKI

„Diamalt“ Hauser & Sobota bécsi gyártmány, 25 év óta a legjobb sütőszert háboru előtti minőségű jogszávvál vezérkérséletről ismét kapható. EDUARD DUZANEC Zagreb, Strossmayerova ulica 10. (Távirat-cím: „DIAMALT“ Zagreb FIGYELEM! Övakkófék a poralaku vagy folyékony utazatoktól és kérjen csak eredeti „DIAMALT“-ot

Állást keres ügyes segéd fűszer- és rövidáru szakmából, kitűnő bizonyítványokkal; utazói állást is elfogad. Szíves meghívást »Megbízható« jellegre kér a kiadóba. 8395

Hímzést, díszszurozást, előnyomást a legszebben és legolcsóbban készíti Roth Márton kézimunka-üzlete, Visonova ulica 20. főpostával szemben. 8299

Pincomestert, szakértőt, elsőrendű referenciákkal, keres azonnalra vasúti vendéglő, Subotica. 8438

AZ INGYEN PÁLINKAFŐZÉS

már megkezdődött. Tisztelt ügyfeleimet felkérem, hogy saját érdekében ez ügyben minél előbb keresnek fel.

FRANK PÁL pálinkafőzéje Subotica Senčanski put. Gyümölcscefrét legmagasabb árban vásárolok

Kiszolgálóhely, fiatal segéd, szerbi tudók, a rövidáru szakmából, azonnali belépésre kerestek. Cím a kiadóban. 8394

Nőtlen utazók kitűnő referenciákkal, akik a szerb, magyar és német nyelvet bírják, felvételnek. Illatszert- és kozmetikai szakmában jártások előnyben részesülnek. Cím a kiadóban. 8458

Képzakmában jártas segéd, férfi vagy nő, azonnali belépésre kerestek. A szerb nyelv megkívánatlik. Cím a kiadóban. 8405

Szerb nyelvterülettel állást keres négy polgárit végzett nő. Cím a kiadóban. 8409

Asztalos-segéd, épület- és butormunkára, azonnali belépésre kerestek. Zivojin Ragozsarski asztalos - mester Beograd, Vladetina ulica 13. 8541

Levelepapír, vászon és bankposta minden színben, különlegesség. Számlák, szállítólevelek, megrendelési könyvek perforálva és kötve. Boríték, ablakos és az összes más kereskedelmi és irodai különlegességek. Bankoknál és más vállalatoknál üzleti könyvek kézirat szerint minden nagyságban, kiváló minőségben. Zsákjegy, mintazacsok, plakát és röplevelek. A legmodernebb színes munkaköcsök és gyorsan készülnék.

TIPOGRAFIA nyomdávállalatnál 7957 NOVI-VRBASZ.

Anyahelyettesnek keresek egy feltétlen intelligens urt nőt 12 éves éánykám és egy 2 éves kis fiam mellé, aki a háztartás minden ágában teljesen jártas. Fényképpel ellátott ajánlatot, rövid életleírás kíséretében. »Mérnök« jelige alatt kérek e lap útján. 8457

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy szó 1 dinár, vasárnapot és címzés kétzeresen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din. Álláskeresők az apróhirdetési díj felét fizetik. Előfizetési díj havi 45 din., negyedévre 135 din. Kérdezők levelekhez válaszbelégy melléklendő.

Uri leányokat modern kézimunkákra tanítok. Beck Maniska, Tolstojeva ulica 6. Kenyárgvár mellett. 8407

Gabonaszakmában, belső és külső munkában jártas fiatalember keres azonnali belépésre állást, esetleg irodai alkalmaztatást bármely szakmában. Ajánlatokat »Vidék« jelige alatt a kiadóhivatal továbbítja. 8463

VÉTEL-ELADÁS

Fürdő-kád kerestetik megvételre, Tolstojeva ulica 23, Munkás-otthonnal szemben.

Eladó lakóház a beltéren, két éves, modern, háromszobás, megfelelő mellékkeliséggel, lakóktól mentes, 250,000 dinár. Cím a kiadóban. 6598

Zemlja na prodaju. 200 jutara oranice prodaju se pod povoljnim uslovima. celo a i na parcelu, u blizini Požarevca - Srbija. Cene i uslovi kod Okružne Banke u Požarevcu. 8390

ZÁLOGINTÉZET

Értéktárgyakra kölcsönt ad. Egyenruhát szállítása, köpenyszövet, ékszer, női-kalapot, cipők, ruhák eladók. Bogovičeva-(Kinijsi) ulica 12. 8386

Eladó egy jókarban levő fekete gyermekkosci. Mannsfeld, Senčanski put 17. 8419

Zongora, rövid, keresztüros, fekete, páncs szerkezetű, majdnem új; ebédökredenc, asztal, hat borszék jutányosan eladók. Paje Kujundžića ulica 8. emelet 8. 8418

Új zongorák megérkeztek. Angol és bécsi szerkezetű, remek hanggal. Wirth, Arzte Produktiv, Stinkl, Dör Lira, Lauberger gyártmányok kaphatók. Olcsóbban, mint bárhol. Részletfizetésre is. Kain hangszerezés, városi színház. 7451

Eladó halálosét miatt, forgalmas helyen, egy jóforgalmú vendéglő házzal együtt. Özv. Berecz Tamásné, Mol (Mohol), Bačka. 8456

Eladó ház. Obrenovac (Szerbia), a város közeli közepén, a piac közelében, mely a következőkből áll: négy üzemhelyiség az utcáról, nyolc lakással, 3500 m² területen. Obrenovac Beogradtól 32 km távolságra van, hajóval 2 óra járás és Beograd-Obrenovac között már a munkások az új vasútvágányra megkezdődtek. Obrenovac élénk ipari és kereskedelmi város, a Száva mellett, van kényes fürdője is. A feltételek végezt az érdeklődők szivesedjenek Milijevity Vladi, az osztály-sorsjáték tisztviselőjéhez: Beograd, Kapetan Mišina ulica 20. szám vagy pedig Tufegzsiy Radoika szüléshelyéhez, Obrenovac, fordulni. 8346

Eladó egy szappanfőzdeberendezés, mely áll több részből. Cím a kiadóban. 8487

Brčko város mellett (Bosnia) azonnal eladó 72 hold föld, holdanként 25.000 koronáért. Bővebbet Saics Lázár, Brčko. 8470

Úzoni céra, azonnali szállításra, subotica rakterületéről, ajánlunk kőszent és faszent. »Iguis« tűzianyagkereskedés Subotica, Agina ulica 13. 8442

Keresek megvételre egy jó állapotban levő, 10-12 HP nyersolajmotort, azonnali szállításra. Horváth Lajos, Bezdán. 8445

Egy teljes Máv. deséplő-garnitúra, 11 éves, 8 HP, golyócsapágyakkal, magánjáró, kitűnő állapotban, sürgősen eladó. Megtekinthető és értékezni lehet. Mányó Jakab gazdálkodónál Konak, Bánát. 8451

Jegygyűrűk

és menyasszonyi ajándékok a legolcsóbban kaphatók ÁDAM éhszerésnél Subotica Rudics u'ca 6. Tört aranyért a legtöbbet fizeték.

FARAGO ISTVÁN kizárólagos szegedi PAPIR-ÉS NYAGKERESKEDŐJE SUBOTICA Kérjen árajánlatot.

Legjobb áru a legolcsóbb áron kizárólag nálunk kapható

Az igazság győz! BRÁČA H. GABAJ Elsőrendű áru! Olcsó árak!

szövet- és selyemkülönlegességek áruháza a „Koroná“-hoz Knez Mihajlova 33. BEOGRAD Telefonszám 23 22.

PÁRISI UJDONSÁGOK:

szilskin-bársony, selyem velour-sifon, ruhabársony, velour-de-lin-emprime, zsakkard-, szablin és macherszövet. — Krep-Banjo 270 dinár, Krepp-Floris 140 dinár, Charmeuse 250 dinár, Krepp-Sire 300 dinár, Marokkin-selyem 140, 190 és 280 dinár, Krepp-de-chin 120 dinár, selyembélés 100 cm. széles 80 és 120 dinár, széles, szatinbélés 100 cm. széles 36, 45 és 60 dinár métere.

Nagy tétel angol szövet MARADÉKOK: télikabátnak, öltönynek, nadrágnak, szmokingnak és szakettnek:

2.50 m. télikabát doublészövet — — — — 470 és 960 dinárért 3.10 m. öltönyszövet — — — — 240, 490, 550 és 750 dinárért és feljebb.

Rendkívül nagy tétel MARADÉK:

3 m. tiszta gyapju-gabardin — 210 D. 3 m. tiszta gyapju-gabardin felöltőre 450 D. 3.50 m. tiszta gyapju-gabardin — 240 „ 3 m. tiszta gyapju szerzs — 180 „ 3 m. tiszta gyapju szerzs — 210 „ 3 m. tiszta gyapju-gabardin — 270 „ 3 m. tiszta gyapju gabardin — 420 D. 1 m. legfinomabb krepp-de-lin — 100 D. 1 m. pom-cilinder női kalapbársony 130 D.

Minden más áru szintén legmérsékeltebb áron!

Saját érdekében ajánljuk, hogy vásárlás előtt tekintse meg szövet- és selyemkülönlegességi áruházunkat.

BRÁČA H. GABAJ

Vételkényszer nincs! Vételkényszer nincs!

Eladó elköltözés miatt két háló és ebédlő hator, fürdő-kád, nagy képek stb. Palics, főbelátat, Falcionevilla. 8447

Keresek Somborban csinos lakóházat 3-4 szobával, szép udvarral, lakó nélkül, megvételre. Ajánlatokat Obendorfer Károly, Cip, Bačka, címre kérek. 8464

Anék fotelok, garnitúrák, 2 drb behuzatlan klubfotel eladók Singer kárpitosnál. Kujundžićeva ulica 4, volt Wesselenyi-u. 8465

KÜLÖNFÉLE

Szenved hajhullásban? Fejkorpában? vagy fejszűzketegségben? Tegyen kísérletet a »Nyirfahárviz« (Birkewasser) s ön is megelégedett lesz. Kapható Illés-gyógyszertárban, a főpostával szemben. 7141

A világhírű Pirelli autógummból, minden méretben, állandó lerakat. Bory gépműhely Subotica, I. Stosova ulica 7. 8183

Elvesztett 424. számú, magas kormányos szabadonfutó kerékpár, nyomravezető 1000 lufona jutalom ellenében hozza a kiadóba. 8434

Keleblán, a mélykúti út szélén, egy szélmalom hasznosbérbe azonnal kiadó. Érdeklődni a városi levéltárban, hivataloslag. 8688

Szódavíz a legkisebb mennyiségben gyári áron szállít házhoz bárkinek »Johanna« szikvizgyár Subotica. Telefon 532. 6170

Teljes ellátást keres banktisztviselő, urt családnál. Cím a kiadóban. 8466

Biztos egzisztenciát bárhol, 1500-3000 amárig. Bővebbet »Egzisztencia« jelige alatt a kiadóban. 7912